

Силабус
навчальної дисципліни
Історія світової культури XX ст.
для спеціальності: 014.03 Середня освіта (Історія та
громадянська освіта)
2 курс, магістр
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (історія)»
Спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти другий

Викладач (і)	Федорик Юрій Володимирович
Посилання на сайт	
Контактний тел.	0999058168
Е-mail викладача:	Jurij83fedoryk@gmail.com
Графік консультацій	Четвер 11.10-12.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5	18	16	116	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: Модернізм, авангард, масова культура, глобалізація, постмодернізм, тоталітаризм, технічний прогрес, інформаційна революція, кіно, субкультури.

Мета та предмет курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни *Історія світової культури XX ст.* є формування цілісного уявлення про основні культурні процеси, напрями та ідейні течії XX століття, показати їхній вплив на розвиток світової цивілізації та сучасного суспільства.

Предметом вивчення дисципліни є дослідження розвитку світової культури XX століття в її різних формах (мистецтво, література, музика, архітектура, кіно, масова культура), взаємозв'язків між ними та ролі культури в суспільно-історичному контексті.

Компетентності та програмні результати навчання:

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і багатокультурність в суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

Фахові компетентності

СК 3. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

СК 11. Здатність розвивати в студентів критичне мислення.

СК 12. Здатність формувати ціннісне ставлення в студентів.

СК 13. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

СК 20. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Оцінювати історичні явища та події з позицій прав і свобод людини.

ПРН 11. Залучати до навчання історії матеріал інших предметів.

ПРН 13. Створювати ситуацію критичного мислення.

ПРН 14. Уміти спонукати студентів до висловлювання ціннісних ставлень.

ПРН 15. Орієнтуватися в інформаційному просторі.

ПРН 23. Використовувати останні досягнення історичної науки у навчанні історії.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи та культурні концепції XX ст.

Тема 1. Вступ. Теоретико-методологічні основи історії культури XX ст. Концепція культури в суспільствознавстві. Типологія, структура і функції культури. Основні етапи в історії світової культури XX ст. Цивілізаційні теорії Данилевського, Леонтьєва, Шпенглера, Тойнбі. Філософія культури Х. Ортеги-і-Гассета. Концепції гри (І. Хейзінга, С. Лем).

Змістовий модуль 2. Художня культура XX ст.: від модернізму до постмодернізму

Тема 2. Модернізм у культурі XX ст. Модернізм як художній метод. Загальні риси модернізму. Вплив модернізму на культуру XX ст. Символізм та його представники. Неореалізм і його особливості. Постмодерністські тенденції у світовій літературі.

Тема 3. Література XX ст.: модернізм і постмодернізм. Символізм в літературі та його представники. Неореалізм і його особливості. Постмодерністські тенденції у світовій літературі.

Тема 4. Образотворче мистецтво XX ст. Кубізм і футуризм. Експресіонізм. Сюрреалізм і абстракціонізм.

Змістовий модуль 3. Художні практики XX ст.: архітектура, музика, кіномистецтво

Тема 5. Архітектура XX – поч. XXI ст. Архітектурний модернізм (Баухауз, конструктивізм). Повоєнний розвиток архітектури. Постмодернізм в архітектурі.

Тема 6. Музика XX ст. Класичні інновації (Шенберг, Стравінський). Джаз, рок, поп-музика. Музика як елемент масової культури.

Тема 7. Кіномистецтво XX – поч. XXI ст. Витоки кінематографа. Голлівуд і світове кіно. Європейські кінематографічні традиції Авторське та арт-кіно. Сучасне кіно і нові технології.

Змістовий модуль 4. Культура і суспільство на межі XX–XXI ст.

Тема 8. Культура в суспільно-політичному вимірі. Культура у тоталітарних країнах. Політична та морально-правова культура XX ст. Масова та висока культура. Діалог культур Сходу і Заходу.

Тема 9. Культура на межі XX–XXI ст. Глобалізація і культурний імперіалізм. Субкультури й контркультури. Тенденції розвитку культури у XXI ст. Вплив глобалізації на сучасну культуру.

Методи навчання: метод періодизації, історико-генетичний метод, історико-порівняльний метод, історико-типологічний метод, історико-системний метод, порівняльно-мистецтвознавчий метод, культурологічний метод, метод візуального аналізу.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): *Поточне оцінювання* складається з балів за участь у семінарах та виконання самостійної роботи. Активна участь в обговореннях, аналітичний підхід і критичний аналіз є ключовими критеріями оцінювання. *Дедлайни:* самостійні роботи, здані із запізненням без поважних причин, оцінюються нижче (75% від максимально можливої оцінки). Перескладання тем можливе лише за наявності поважних причин. Академічна доброчесність: Очікується дотримання принципів

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
78-89	B	
65-77	C	
58-64	D	
50-57	E	
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

1. Багацький Володимир, Кормич Людмила. Культурологія: Історія і теорія світової культури XX століття. Навч. Посібник. К. : Кондор, 2004. 304 с.
2. Білик Б. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. / Б. Білик, Ю. Горбань, Я. Калакура. К.: Вища школа; Знання, 2000.
3. Греченко В. А. Історія світової та української культури: Підручник для вищих закладів освіти / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. К.: Літера, 2009.
4. Дейвіс Норман. Європа: Історія. К., 2000.
5. Історія світової і вітчизняної культури. Курс лекцій. Тернопіль, 2005.
6. Історія світової культури. Навчальний посібник / Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. К.: Кондор, 2006. 408 с.
7. Історія світової культури: Культурні регіони: навчальний посібник для студ. гум. спец. вузів / Л.Т.Левчук, В.С.Гриценко, В.В.Єфименко та ін.3-є вид., перероб. і доп. К. : Либідь, 2000.
8. Історія світової та вітчизняної культури: Навчальний посібник. К.: Дакор, 2007. 454 с.
9. Курс лекцій з української та зарубіжної культури: Навч. посібник / За ред. Л. Дещинського. Львів, 1999.
10. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник / За ред. А.Яртіся, В.Мельника. 2-е вид. перероб. і доп. Львів : Світ, 2005.

Інформаційні ресурси:

<http://www.history.org.ua/>
<http://www.besthistorysites.net/>
<http://www.irbis.nbuv.gov.ua/>